

بسمه تعالی

داروهای ملین گیاهی در بازار دارویی ایران

اشکال داروهای ملین

۱. قرص
۲. کپسول
۳. شربت
۴. پودرها (به صورت محلول در آب یا آب میوه)
۵. شیاف

انواع داروهای ملین

- ملین های حجم دهنده: پسیلیوم و سبوس گندم
 - ملین های محرک: سی لاکس، بیزاکودیل، ترکیبات سنا
 - ملین های اسموتیک: نمک های منیزیم، لاکتولوز و سوربیتول
 - ملین های لوبریکانت: روغن کرچک
 - ملین های ترکیبی
- **ملین های حجم دهنده:** این نوع ملین ها حجم مدفوع را افزایش می دهند. متاموسیل و سیتروسل از این نوع هستند و استفاده طولانی مدت از آنها بی خطر است.
- این ملین ها نباید به صورت خشک بلعیده شوند و باید با یک نوشیدنی مصرف گردند.
- برای اینکه طور صحیح عمل کنند و روده دچار انسداد و خشکی نشود، باید مقدار کافی آب و مایعات روزانه مصرف شود.
- اثر این نوع داروهای ملین، بعد از ۱۲ ساعت و در بعضی موارد بعد از ۲ تا ۳ ساعت دیده می شود .
- **ملین های محرک:** این نوع از ملین ها سرعت حرکات روده را افزایش می دهند.
- اثر این ملین ها در صورتی که با غذا خورده شوند کاهش می یابد، لذا این نوع ملین ها غالباً در موقع خواب مصرف می شوند.
- **ملین های اسموتیک** با کشیدن آب به داخل روده باعث می شوند مدفوع نرم تر شده و به آسانی عبور کند .

ماهنامه دارویی

شماره 32

خرداد ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

به چند دسته تقسیم می شوند:

۱. نمک ها (نمک های منیزیم، سدیم، فسفات): این ملین ها در درمان طولانی مدت یبوست استفاده نمی شوند. غالباً نیم تا سه ساعت بعد از مصرف، اثر آنها ظاهر می شود. زمانی که مقادیر زیادی دارو با معده خالی مصرف شود، دارو سریع تر اثر می کند.

۲. لاکتولوز: این ملین ها برای درمان طولانی مدت یبوست استفاده می شوند. غالباً بعد از ۱ تا ۲ روز اثر دارو ظاهر می شود.

➤ **ملین های ترکیبی:** بعضی داروها، ترکیبی از انواع ملین ها مثل ملین های محرک و ملین های اسموتیک هستند، ولی هیچ مزیتی نسبت به داروهای انفرادی ندارند و ممکن است باعث بروز عوارض بیشتری شوند.

مصرف ملین در اطفال

- داروهای ملین نباید بدون تجویز پزشک به کودکان زیر شش سال داده شوند، زیرا کودکان نمی توانند علائم خود را به صورت دقیق توضیح دهند.
- قرص بیزاکودیل نباید در بچه های زیر ۶ سال مصرف شود، زیرا ممکن است قرص را جویده و در معده ایجاد حساسیت کند.

ملین ها در حاملگی

- اکثر ملین ها در طول دوران بارداری قابل استفاده می باشند. در حاملگی غالباً ملین های حجم دهنده و نرم کننده مدفوع تجویز می شوند.
- بعضی ملین ها به ویژه ملین های حجم دهنده، محتوی مقادیر بالای قند و سدیم می باشند و ممکن است به صورت ناخواسته باعث افزایش فشار خون یا احتباس مایعات در بدن شوند.
- باید از مصرف ملین های نمکی حاوی منیزیم، پتاسیم و فسفات در نارسایی کلیه خودداری کرد.
- ملین های محرک در خانم های باردار ممکن است باعث بروز عوارض جانبی شوند.
- روغن کرچک به علت احتمال بروز انقباضات رحمی، در خانم های باردار نباید مصرف شود.

ملین ها در شیردهی

- ملین های حاوی کاسکارا و دانترون، ممکن است وارد شیر شوند.
- اگرچه مقدار داروی ملینی که وارد شیر می شود معمولاً ناچیز می باشد، ولی مواردی از بروز اسهال در نوزادان گزارش شده است.

ملین ها در سالمندی

- در صورتی که داروهای ملین محرک به طور مداوم مصرف شوند، باعث بدتر شدن ضعف، عدم تطابق، سرگیجه و احساس سبکی سر در سالمندان می شوند .

منع مصرف داروهای ملین

- آپاندیسیت
- خونریزی روده با علت نامشخص
- کولکتومی
- دیابت نوع دوم: بعضی از ملین ها حاوی مقادیر زیادی قند می باشند.
- بیماری قلبی
- فشار خون بالا: بعضی از ملین ها حاوی مقادیر بالایی سدیم می باشند.
- عدم استفاده همزمان با آزاتیوپرین، سیکلوفورین، متادون، جین سینگ، دروپریدول، هیالورونیداز، لیکوریک و تترانازین
- موارد احتیاط:
- تداخل ملین ها با داروهای رقیق کننده خون نظیر وارفاین (کومادین)، آنتی بیوتیک هایی نظیر تتراسایکلین و سیپروفلوکساسین و بعضی داروهای قلبی
- هیچگاه نباید دوز بیش از حد دارو را استفاده کرد، مگر وقتی که پزشک تجویز کرده باشد.

ملین های گیاهی:

- * حاوی سنا
- * حاوی اسفرزه
- * حاوی انجیر
- * حاوی کرچک
- * سایر ملین ها

ماهنامه دارویی

شماره 32

خرداد ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

❖ ملین های حاوی سنا:

کپسول هربی لاکس

کپسول رولاکس

شربت سنا

قرص بولدولاکس

شربت سنا گل

شربت سنا گراف

سنا:

قرص سی لاکس

قرص سامی لاکس

پودر سنالین (سنا + گلسرخ - سوس)

لنیرا

سنا + رازیانه:

سنا + گشنیز: قرص سنالاکس

❖ حاوی اسفرزه:

▪ پودر موسیلیوم

▪ پودر پسیلیوم

▪ پودر فیبروگل

❖ حاوی انجیر:

▪ شربت فیژان (انجیر + سنا + مالت + زنجبیل + نعنا + میخک)

▪ شربت فیژیتول

▪ شربت فیگ پلاس (انجیر + ترنجبین)

ماهنامه دارویی

شماره 32

خرداد ماه 96

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

❖ حاوی کرچک:

- کپسول ژلاکس
- شربت لاگزارسین
- شیاف لوبری تیدی

❖ سایر ملین ها:

- پودر دینه برن
- معجون گلقد
- شربت تامارین
- قرص اتریفل (سنا+ گلسرخ+ هلیله سیاه)
- قرص همولاکس (هلیله+ بلبله+ آمله)
- روغن کتان

* در شماره آینده به توضیح هر کدام از داروهای گیاهی فوق می پردازیم.

پایان

- تهیه کننده: دکتر مریم بلوچی - داروساز
- نویسنده مطلب: دکتر محمود خدادوست، متخصص طب سنتی ایران
- معاونت غذا و داروی شبکه از پیشنهادات شما همکاران محترم در تهیه این ماهنامه استقبال می کند.